

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
SILVIO MELI**

Seduta tal-31 ta' Mejju, 2006

Numru 565/2004

Avviz numru: 565/2004 SM

**Fogg Insurance Agencies Limited ghan-nom u in
rapprezentanza tas-socjeta' estera Avon Insurance
p.l.c. u dina kif surrogata fid-drittijiet ta' l-assigurat
taghha Carmel Debono, abbazi tal-polza ta'
assigurazzjoni tat-tip 'comprehensive' u tal-Ligi, u l-
istess Carmel Debono u b'digriet tal-5 ta' Marzu tas-
sena 2001, Mary Grace Debono, Ivan Mark Debono u
Lara Debono assumew l-atti ta' din il-kawza stante il-
mewt ta' Carmel Debono**

vs

Ballut Blocks Limited u Carmel Vella Limited

Il-Qorti,

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat ic-citazzjoni datata t-23 t' Ottubru tas-sena 1998, li gabet in-numru 2174/98 li permezz taghha s-socjeta' attrici nomine sejhiet lis-socjetajiet konvenuti quddiem din il-qorti sabiex jghidu, in vista tar-ragunijiet minnhom premiss, ghalix m'ghandhomx:

1. Illi jkunu dikjarati unikament responsabbli ghall-incident stradali li sehh gewwa Regional Road, Msida, Malta nhar id-9 ta' Mejju, 1997 ghall-habta tat-tmienja u nofs ta' fil-ghaxija u li fih kienet involuta l-vettura bin-numru ta' registrazzjoni IMD – 075;

2. Illi jkunu kkundannati, jew min minnhom, ihallsu lis-socjeta' attrici Fogg Insurance Agencies Limited is-somma ta' elf, tlett mija u tmienja u erbghin Lira Maltin u tmintax –il centezmu, (LM1,348.18,0), jew somma verjuri, rapprezentanti d-danni sofferti mill-attur Carmel Debono u li ghalihom ghamlet tajjeb l-istess socjeta' attrici, kif fuq premiss bhala konsegwenza ta' l-istess incident, occorrendo bl-opera ta' periti nominandi;

3. Illi jkunu kkundannati jew min minnhom, ihallsu lill-attur Carmel Debono, s-somma ta' mitt Lira Maltin, (LM100.00,0), jew somma verjuri, ammont rapprezentanti danni minnu sofferti in linea ta' excess payment in konnessjoni ma' l-incident;

4. Bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra ufficcjali ta' l-24 ta' Marzu, 1998, u nteressi legali mid-data tan-notifika ta' dan l-Att, sad-data tal-hlas effettiv, kontra l-konvenuti li huma ngunti ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata attrici;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta Ballut Blocks Limited datata is-16 t'April ta' l-1999 li permezz taghha eccepjiet is-segwenti:

1. Illi preliminarjament, is-socjeta' attrici trid tipprova l-mandat taghha minghand is-socjeta' estera;

Kopja Informali ta' Sentenza

2. Illi fit-tieni lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' attrici trid tipprova illi s-socjeta' estera li qed tirraprezenta hija surrogata fid-drittijiet ta' Carmel Debono;

3. Illi fit-tielet lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, irid jigi ppruvat illi l-polza ta' assikurazzjoni ta' Carmel Debono kienet tkopri lil Ivan Mark Debono u dan stante li l-incident sehh meta kien qed isuq il-vettura dan l-istess Ivan Mark Debono;

4. Illi fir-raba' lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost ma hemm l-ebda ness guridiku bejn is-socjeta' eccepjenti u l-atturi u ghaldaqstant, din is-socjeta' ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

5. Illi fil-hames lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' eccepjenti ma hijiex il-legittimu kontradittur u ghaldaqstant, din is-socjeta' ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

6. Illi fis-sitt lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, ma kienix is-socjeta' eccepjenti li ghamlet il-“concrete blocks” fejn gara l-incident;

7. Illi fis-seba' lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' eccepjenti ma kellhiex ir-responsabbilita' li taghmel is-sinjali necessariji dwar dawn il-blokk tal-“concrete” u dan anke in vista tal-eccezzjonijiet numru sitta (6);

8. Illi fit-tmien lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' eccepjenti ma hijiex responsabbli ghall-incident imsemmi fic-citazzjoni mill-atturi;

9. Illi fid-disa' lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-incident de quo gara tort uniku ta' iben l-attur Carmel Debono u cioe' Ivan Mark Debono;

10. Illi ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda, bl-ispejjez kontra l-istess atturi u dan ghaliex l-

atturi gew diffidati milli jiprocedu kontra l-konvenuti b'zewg ittri legali datati l-24 ta' Frar tas-sena 1998 u l-14 ta' Mejju tas-sena 1998 rispettivament;

11. Salv eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess socjeta' annessa ma' l-istess nota fuq indikata;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuta Carmel Vella Limited datata id-19 t'April ta' l-1999 li permezz taghha eccepjet is-segwenti:

1. Illi preliminarjament, is-socjeta' attrici trid tipprova l-mandat taghha minghand is-socjeta' estera;

2. Illi fit-tieni lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' attrici trid tipprova illi s-socjeta' estera li qed tirrapresenta hija surrogata fid-drittijiet ta' Carmel Debono;

3. Illi fit-tielet lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, irid jigi ppruvat illi l-polza ta' assikurazzjoni ta' Carmel Debono kienet tkopri lil Ivan mark Debono u dan stante li l-incident sehh meta kien qed isuq il-vettura dan l-istess Ivan Mark Debono;

4. Illi fir-raba' lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost ma hemm l-ebda ness guridiku bejn is-socjeta' eccepjenti u l-atturi u ghaldaqstant, din is-socjeta' ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

5. Illi fil-hames lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' eccepjenti ma hijiex il-legittimu kontradittur u ghaldaqstant, din is-socjeta' ghandha tigi liberata mill-osservanza tal-gudizzju;

6. Illi fis-sitt lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, ma kienitx is-socjeta' eccepjenti li ghamlet il-“concrete blocks” fejn gara l-incident;

Kopja Informali ta' Sentenza

7. Illi fis-seba' lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' eccepjenti ma kellhiex ir-responsabbilita' li taghmel is-sinjali necessarji dwar dawn il-blokok tal-"concrete" u dan anke in vista ta' l-eccezzjoni numru sitta (6);

8. Illi fit-tmien lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, is-socjeta' eccepjenti ma hijiex responsabbli ghall-incident imsemmi fic-citazzjoni mill-atturi;

9. Illi fid-disa' lok u minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-incident de quo gara tort uniku ta' iben l-attur Carmel Debono u cioe' Ivan Mark Debono;

10. Illi ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda, bl-ispejjez kontra l-istess atturi u dan ghaliex l-atturi gew diffidati milli jiprocedu kontra l-konvenuti b'zewg ittri legali datata l-24 ta' Frar ta' l-1998 u l-14 ta' Mejju ta' l-1998 rispettivament;

11. Salv eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess socjeta' annessa ma' l-istess nota fuq indikata;

Rat in-nota tas-socjeta' Fogg Insurance Agencies Limited datata l-5 t'Ottubru tas-sena 2004 li permezz taghha ghogobha tinforma lill-qorti li precedentement kienet kolpita b'din il-procedura li riedet li din il-kawza tinstemgha mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) skond il-ligi, (ara fol 126);

Rat l-ordni tal-qorti precedenti datat id-19 t'Ottubru tas-sena 2004 li permezz taghha ordnat li l-kawza tigi kancellata u li r-Registratur tal-Qorti jassenja l-kawza skond il-ligi;

Rat l-avviz datat it-23 ta' Novembru tas-sena 2004 li permezz tieghu l-kawza regghet ingiebet ghas-smiegh, din id-darba quddiem din il-qorti;

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-verbal konguntiv datat id-19 t'April tas-sena 2005 li permezz tieghu ir-rapprezentanti legali tal-partijiet kontendenti esprimew il-konkors taghhom ghall-fatt li l-provi li ngiebu quddiem il-qorti precedenti kienu jistghu jingiebu a konjizzjoni tal-qorti prezenti minghajr il-htiega li jergghu jingiebu x-xhieda sabiex jikkonfermaw it-testimonjanzi minnhom gia' moghtija;

Ezaminat ix-xhieda precedentement moghtija;

Semghet ix-xhieda li kien ghad fadal biex il-procedura odjerna tkun konkluzja;

Ezaminat id-dokumenti esebiti;

Semghet it-trattazzjoni orali tar-rapprezentanti legali tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

Illi finalment issa qiegghda f'pozizzjoni li tista' tiddelibera u tikkonkludi l-procedura odjerna:

Illi l-fatti li taw lok ghal din il-procedura jistghu jigu sintetikament kompilati bil-mod segwenti:

1. Illi ghall-habta tat-tmienja u kwart ta' fil-ghaxija tad-9 ta' Mejju ta' l-1997, waqt li Ivan Mark Debono kien qed isuq il-vettura tal-marka Peugeot 106 bin-numru ta' registrazzjoni IMD – 075 fi Triq Mikiel Anton Vassalli, (komunement maghrufa bhala "Regional Road"), Msida, Malta mid-direzzjoni tal-Belt ghal San Giljan hu kien involut f'kollizzjoni ma zewg (2) blokki tal-"concrete" li kien hemm fl-istess triq;
2. Illi jirrizulta li dawn l-imsemmija zewg blokki tal-"concrete" kienu qed jghalqu l-access minn Triq Mikiel Anton Vassalli ghal Triq ix-Xmiexi;
3. Illi nonostante dawn il-blokki tal-"concrete" ... ma kienx hemm indikazzjoni li wiehed ma setghax

jghaddi pero' l-indikazzjoni kienet ... aktar 'l isfel minn Triq ix-Xmiexi ... ", (ara fol 35);

4. Illi jidher li hekk kif il-konducent fuq indikat " ... kien tielgha ... f'daqqa wahda sab ma wiccu dawn il-blokok tal-"concrete", (ara fol 35), liema blokok kienu fuq "Regional Road";

5. Illi skond il-pulizija li mar mill-ewwel fuq il-post ta' l-incident jirrizulta li dawn il-blokok mal-"concrete" ma kellhom xejn – "lanqas ma kien hemm fanali fuqhom li jindikaw li kien hemm dawk il-blokki", (ara fol 36);

Ikkunsidrat:

Illi skond l-istess konducent jirrizulta li s-senjaletika li tpoggiet fit-triq de quo minhabba xi xoghlijiet li kienu qed isiru fiha kienet effettivament tintrappola lill-konducenti ta' vetturi li jsibu ruhhom fiha;

Illi l-fatt li hekk kif wiehed jaqbez il-"lights" li kien hemm f'Im sida Junction, il-"barriers" li tpoggew fit-triq in dizamina u n-nuqqas ta' dawl li seta' jindika l-blokki tal-"concrete" de quo, kienu effettivament jintrappolaw lis-sewwieq u kienu ghalhekk ta' periklu kbir ghal kul min ikun qed juza l-istess triq;

Illi d-danni sofferti mill-konducent de quo huma regolarment assodati;

Ikkunsidrat:

Illi l-kuntratt tax-xoghlijiet stradali involuri jirrizulta li nghata lis-socjeta' Rook Construction Limited, (ara fol 68 u 115), u jidher li dam sejjer tlett (3) snin;

Illi skond ir-rapprezentant tal-Kummissarju tal-Pulizija jirrizulta li mill-"file" relattiv " ... ma hemm ebda indikazzjoni ghar-rigward tas-senjaletika li tpoggiet ..." fil-progett in kwistjoni, (ara fol 84);

Ikkunsidrat:

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi jirrizulta li meta l-kuntratt tax-xoghlijiet li kellhom isiru fl-imsemmija triq inghata, gie stipulat li kellu jkun l-istess kuntrattur li jeffettwa l-imsemmija xoghlijiet li jaghmel is-senjaletika dovuta;

Ikkunsidrat:

Illi pero' jirrizulta li s-socjeta' Rook Construction Limited is-subappaltat ix-xoghol involut lis-socjeta' konvenuta Ballut Blocks Limited;

Illi effettivament ir-rapprezentant ta' l-istess socjeta' konvenuta imsemmija fil-paragrafu precedenti ssostni fid-depozizzjoni tieghu li kienet l-istess socjeta' li kienet poggiet il-blokok tal-“concrete” fejn kien qed isehh ix-xoghol de quo, (ara fol 120);

Illi pero' jsostni wkoll li tpoggew blokok ohra simili anke minn kumpaniji ohra li kienu qed jippartecipaw fix-xoghlijiet involuti;

Illi jsostni wkoll li l-kumpanija tieghu qatt ma hadmet f'dik il-parti tat-triq fejn sehh l-incident, (ara fol 120);

Ikkunsidrat:

Illi r-rapprezentant tas-socjeta' konvenuta l-ohra Carmel Vella Limited isostni in sintesi is-segwenti:

1. Illi s-socjeta' li qed jirrapprezenta kienet ukoll inghatat subappalt ghal xoghlijiet fit-triq fejn proprju sehh l-incident de quo;

2. Illi l-istess socjeta' li qed jirrapprezenta kienet ukoll poggiet blokki tal-“concrete” fil-post fejn kien involut ix-xoghol taghha;

3. Illi kien taht l-impressjoni li kollox kien approvat mis-socjeta' li tat is-subappalt lis-socjeta' li qed jirrapprezenta;

Kopja Informali ta' Sentenza

4. Illi ma jsemmi xejn ghal dak li jirrigwarda senjaletika fuq l-istess blokok;

Ikkunsidrat:

Illi s-socjeta' attrici ghamlet tajjeb ghall-hsarat sofferti mill-assigurat taghha stante li kien inxurjat "fully comprehensive";

Ikkunsidrat:

Illi minn analizi tas-suespost jirrizulta s-segwenti:

1. Illi l-konducent de quo kien qed isuq il-vettura tieghu b'velocita' pjuttost anqas minn normal u saq skond is-senjaletika li kien hemm fit-triq de quo;

2. Illi pero' meta gie aktar 'il fuq fit-triq fid-direzzjoni mill-lmsida lejn l-universita' sab ruhu intrappolat stante li s-senjaletika dovuta kienet nieqsa ghal kollox;

3. Illi kagun ta' dan, sehh l-incident de quo;

4. Illi d-danni sofferti huma debitament riskontrati;

5. Illi kienet is-socjeta' Carmel Vella limited li kienet unikament responsabbli ghas-senjaletika dovuta stante li dik il-parti tat-triq kienet fdata f'idejha;

Ghaldaqstant din il-qorti hi sodisfatta li s-socjeta' attrici nomine ppruvat il-kaz taghha skond il-ligi;

Illi ghalhekk tirrespingi l-eccezzjonijiet kollha "en blokk" sollevati mis-socjeta' konvenuta Carmel Vella Limited u filwaqt li tirrespingi l-ewwel hames eccezzjonijiet tas-socjeta' konvenuti l-ohra Ballut Blocks Limited, takkolji l-eccezzjonijiet l-ohra sollevati minnha;

Illi in vista tal-premess:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Tiddikjara li s-socjeta' konvenuta Carmel Vella Limited hi unikament responsabbli għall-incident awtomobilistiku in dizamina;

2. Tillikwida d-danni sofferti mis-socjeta' attrici fl-ammont ta' elf, tlett mija u tmienja u erbghin Lira Maltin u tmintax –il centezmu, (LM1,348.18,0);

3. Tikkundanna lis-socjeta' konvenuta Carmel Vella Limited biex thallas l-ammont hekk likwidat fil-paragrafu precedenti lis-socjeta' attrici Fogg Insurance Agencies Limited bl-ispejjez u bl-imghaxijiet dovuti sa mill-24 ta' Marzu ta' l-1998.

Marisa Borg
Deputat Registratur

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----